

Kuraatori nägemus

Hong, Seong-mi, Gaili Kunstimuuseumi näituste kuraator

Demilitariseeritud tsooni loomisest on möödas kuuskümmend aastat. See on koht, kus pole relvi ega võimu. Tänu sellele, et sealne looduslik ökosüsteem säilis viimase kuuekümnelt aasta jooksul puutumatuna, on demilitariseeritud tsoonist saanud maailma ökosüsteemi mõistes tähelepanuväärne paik; aina enam hinnatakse selle looduslikku ilu ning tegu on ka rändlindude paradiisiga. Hoolimata sellest, et demilitariseeritud tsoon paistab väliselt rahulik, on tegemist sõjalise vastuseisu alaga, kus kohtab endiselt riigi lõhenemisest tekkinud haavu ja pingeid; paradoksaalsel kombel on tegu ühe militariseerituma piirkonnaga kogu maailmas.

Kas me näeme ainult välist kesta, mis peidab ja varjab demilitariseeritud tsooni paradoksaalset tegelikkust, mis on tõeluses üpris lootusetu? Kas taimed, mis siin kasvavad, ja linnud, kes seda kohta asustavad, on kriisist teadlikud? Võõramaalased kipuvad tsooni mäletama kui Korea sümbolit - ainsat jagatud territooriumit kogu maailmas.

Käesoleva näitusega soovis Gaili Kunstimuuseum luua platvormi siiraks suhtluseks ja arutluseks, mis muudaks demilitariseeritud tsooni - paigast, mis esindab eraldust - kommunikatsioonikanaliks ning annaks võimaluse ootamatuteks arenguteks, mis võivad alguse saada ka kõige väiksematest asjadest.

Käesolev näitus, mis esitleb demilitariseeritud tsoonile keskendunud kaasaegset visuaalset kunsti, on oluline just seetõttu, et eri põlvkondadest pärit kunstnikud võiksid arutleda nende põlvkonna seas levinud hoiakuid hetkeolukorra suhtes, tehes seda läbi kunstiteoste, mis peegeldavad eri põlvkondades kinnistunud ideoloogiaid ja arusaamasid.

Saksamaal, mis oli samuti jaotatud kaheks, ent on nüüdseks ühendatud, valitsesid enne ühinemist sarnaselt Korea poolsaarele suured pinged ja ärevus. Ent nad alustasid läbikäimist imeväikeste koostööalgatuste kaudu ning peagi leidis aset juba vabam suhtlus ning ka piiriületamine muutus vabamaks; viimaks jõudsid nad ühinemiseni.

Koreas sündinud näitus plaanitakse üles seada ka Saksamaal Berliinis. Olukord Berliinis, mis kehastab minevikus kaheks jagatud riiki, mis on nüüd jälle üheks saanud, on võrreldes Koreaga tänapäeval teistsugune. Esitledes seega niivõrd erinevaid vaateid, mis peegelduvad näitusel osalevate kunstnike töödes, annab näitus võimaluse lõhenemise tagajärjel tekkinud emotsioonide jagamiseks ning omavaheliseks suhtluseks.

Näitusel osaleb üheksa kunstnikku: Kang Yong Suk, Ko Jung Nam, Kim Yong Tae, Kim Tae Eun, Yoo Yeun Bok, Son Ki Hwan, Song Chang, Lee Bann ja Hwang Se Jun. Näitusel on külastajatel võimalus näha, millised on kunstnike vaated demilitariseeritud tsooni suhtes ning milliseid teemasid kunstnikud enda loodud kunstikeele abil käsitleda tahavad.

Kang Yong Suki teoses "Korea sõja monument" ei esinda sõjamälestised ainult sümboleid, millega sõjaohvreid taga leinata, vaid ka lohutust ellujäänule. Siiski on nad oma tähendust kaotamas ning kunstniku sõnutsi peame me nende unustatud keelt kuulama hakkama.

Ko Jung Nam esitleb fotosid, millel on kujutatud lõhenenud maad läbi kujundi, kus eraldusjoonele on paigutatud tankitõrjevahendid ning nendega paralleelselt asetsevad asalead, viidates takistustele, mis inimliikumisel ees seisavad võrreldes lillede vaba vohamisega.

Kim Yong Tae külastas oma teose jaoks eri sõjalaagrilinnasid, sealhulgas Dongducheoni. Seal leidis ta ning kogus kokku fotod, mis kujutasid Korea naisi koos Ameerika sõjaväelastega. Oma tööle andis ta viimaks kollaaži formaadi. Siiski heitis aga kunstnik kõik olulised fotod häbi tõttu kõrvale, nii et kollaažis on kasutatud ainult koopiaid.

Kim Tae Euni video nn lavaks on Panmunjomi küla, kuhu kunstnik on loonud ühendatud turvaala ja eraldusjoone. Läbi videokaadrite näitab kunstnik lõhenenud maa tegelikku seisundit. Filmides tehiskult loodud küla, rakendades filmile omaseid kujundeid ning montaaživõtteid, kujutab kunstnik kahe poole vahelist ähmast lõhe ning olukorra, reaalsuse ja reaalsuse moonutuse vahet.

Yoo Yeun Bok paljastab demilitariseeritud tsoonis varjatud valu ja meeleheite jälgi. Kunstnik väidab, et nende valuliste jälgede all hoovab teatav rahu, mis muudab maastiku sõbralikuks, kummaliseks ja ebamugavaks.

Oma teoses "Üksteisega silmitsi" esitab Son Hi Hwan vältimatuid küsimusi selle kohta, mida me näha üritame, kas meil üldse on võimalik midagi näha ja kas vaadatav on meile nähtav - need küsimused on olemuslikud nii maalikunstile kui ka kunstnikunägemusele. Son Hi Hwan demonstreerib sümboolselt teatavat piiratud olukorda, kus lõuna ja põhja või Ameerika Ühendriikide ja Põhja-Korea juhid püüavad küll vaadata, ent lõppude lõpuks näevad vaid seda, mida tahavad näha.

Korea lõhenemise mõjude üle valutab südant ka Song Chang. "Demilitariseeritud tsooni kevad" kujutab Töölisparteile kuulunud nüüdseks varemeis hoone siseruume. Teos nimega "Mustad pisarad" kujutab lindu, mis istub jaheda põllu kohale tõmmatud punast värvi traadil, viidates sellele, et ainult linnud võivad lõhenenud riigis vabalt ringi liikuda.

Lee Bann pälvis 1977. aastal Korea Näitusel presidendipreemia töö eest "Laiendamiskaevamine", mille originaalpealkiri oli "Laiendamine - talv demilitariseeritud tsoonis", kuna mõiste "demilitariseeritud" oli tollal keelatud. Oma joonistusega jutustab kunstnik loo, mille aluseks on isiklik traumaatiline kogemus, kui ta enda isa põgenes Põhja-Koreasse.

Hwang Se Jun osutab lõhenenud maa hetkeolukorra irooniale, luues ebahariliku olukorra, kus Korea poolsaar on tervenisti militariseeritud - välja arvatud kitsas piklik, nelja kilomeetri laiune praegune demilitariseeritud tsooni riba. Kasutades mitmeid demilitariseeritud tsoonist või sõjast pärit esemeid, mis on asetatud kommertslikku ja kitsilikku konteksti, tuletab kunstnik meile

meelde praktilise ja kriitilise arutluse piirangutest maa lõhenemise teemal ning mõistab hukka tööga, et antud teemal puudub tegelikult tõsine ja kaalukas diskussioon.

Näituse ülesehituse eesmärk on kunstiteoste abil suunata inimesi kriitiliselt arutlema nii kunsti rolli üle ühiskonnas, kunsti olemuse ja väljendusvõimaluste kui ka selle üle, millised on kunsti võimalused tekitada kriitiline arutlus tegelikkuse üle.

Näitus kajastab erinevaid lähenemisi, mis on omakorda jagatud teemadeks.

Esimene osa viib vaataja otse minevikku; teine osa uurib demilitariseeritud tsooni ja külma sõja aegseid mälestusi ning toob vaatajani erinevad lood läbi demilitariseeritud tsooni jäädvustuste.

Käesoleval näitusel on selge sõnum: pidevalt küsida, milleks on demilitariseeritud tsoon muutunud: kas inimeste- ja riikidevahelise harmoonia paigaks, või paigaks, kus tunda kahetsust sõja üle, või rahupaigaks, kus konflikti ja vaidluse asemel tegeletakse leppimise ja koostööga, ning paigaks, mis kehastab soovi ühineda, nagu on kirjas ka laulusõnades - "...me unistame ühinemisest isegi oma unenägudes."